

20.05.2013

Kj/6

§ 603

Lausunto valtiovarainministeriölle metropolialueen esiselvityksestä

HEL 2013-003601 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa seuraavan lausunnon valtiovarainministeriölle metropolialueen esiselvityksestä ja selvityshenkilöiden ehdotuksista:

Tausta ja lähtökohdat

Kaupunginhallitus viittaa valtiovarainministeriölle kuntarakennelakiehdotuksesta 4.3.2013 antamaansa lausuntoon, jonka mukaan kaikki hallitusohjelman kattamat kuntasektorin osauudistukset (kuntarakennelaki, kuntien valtionosuus- ja rahoitusjärjestelmän uudistus, kuntalain kokonaisuudistus, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki, metropoliratkaisu ja kuntien tehtävien arviointi) muodostavat kokonaisuuden, jonka pohjalta tulee edetä määrätietoisesti ja viivytyksettä.

Pääkaupunki on koko historiansa ajan aina ollut valtiiovallan erityis huomion kohteena. Helsingin seutu, kuten myös kaikki suurimmat Suomen kaupunkiseudut, ovat vireillä olevan kuntauudistuksen keskiössä. Helsinki ja muu pääkaupunkiseutu merkittävänä kasvukeskuksena ja korkeakoulukeskittymänä ovat ottaneet ja ottavat vastaan sekä hyvä- että huono-osaisuuden virtaukset muuta maata aikaisemmin ja laajemmin. Pääkaupungin kasvu eurooppalaiseksi metropoliksi on merkinnyt kansallisesti voimakasta keskittymistä, mutta myös kaupungistumiskehityksen leviämistä laajemmalle alueelle.

Runsaan vuosikymmenen ajan on lukuisissa tutkimuksissa ja selvityksissä käyty laajasti läpi Helsingin metropolialueen erityispiirteitä ja muutospaineita. Havaintoja on verrattu myös kansainvälisiin kokemuksiin metropolihallintomalleista. Koko metropolialueen keskuskaupunkina Helsingissä on pohdittu varsin pitkään kuntarakennekysymyksiä ja eri seutu- ja metropolimallien etuja ja haittoja laajemmasta katsantokannasta.

Helsingin kaupunki on ollut aktiivinen ja aloitteellinen toimija. Seudulliset yhteistyö- ja aiesopimukset eivät olisi syntyneet ilman Helsingin vahvaa tahtotilaa. Kaupunki on suhtautunut myönteisesti eri selvitysten laadintaan, viimeksi Helsinki-Vantaa –selvityksen ja siihen liittyneen kaksipuolaisen seutuhallinnon selvityksen toteuttamiseen.

Suomalainen hallintoratkaisu, jossa käytännössä on vain kaksi merkittävää tasoa, valtio ja kunnat, on poikkeuksellinen. Kuntalaki ja eri toimialojen erityislainsäädäntö on rakennettu tukemaan itsehallinnollisten paikallishallinnon yksiköiden omatoimisuutta. Kaupunginhallituksen mielestä tälle perustalle on kuntauudistus edelleen tulevaisuudessakin rakennettava. Samanaikaisesti Helsingissä nähdään kuitenkin hyvin metropoliesiselvitysraportissa selvityshenkilöiden kuvaamat ongelmat, kuten seudun kuntien eriytymiskehitys, maahanmuuton erityistoimien vaatima panostus ja kilpailukyvn jatkuvan kehittämisen vaatimus. Metropolipolitiikan keinot eivät yksinomaan riitä ja seudullisen yhteistyön tiivistäminen nykypohjalta on tullut tiensä päähän.

Kaupunginhallitus katsoo, että nyt on olemassa hyvät edellytykset ja valmiudet edetä merkittävällä tavalla kuntarakenteen ja metropoliyhteistyön kehittämisessä, mikäli riittävä yhteinen tahtotila saavutetaan pääkaupunkiseudun kuntien ja valtionhallinnon kesken.

Metropolialueen erityispiirteet, muutospaineet ja aluerajaukset esiselvitysraportissa

Selvityshenkilöille annetun toimeksiannon perusteella esiselvityksessä on tarkasteltu metropolialueen erityispiirteitä, kehitysnäkymiä ja hallinnon muutospaineita.

Selvitysraportissa Helsingin asemaa ja merkitystä ei erikseen huomioida. Metropolinäkökulmaa ei myöskään juuri korosteta, vaikka kyse on metropoliselvityksestä. Siten nimenomaan metropolialueen erityisyys ja erityislaatuiset suurkaupunkipiirteet jäävät kuvaamatta ja vaille perusteluita. Kaupunkikehityksen tyypillisen dynamiikka ja erityisesti metropolialueen kaltainen tilanne on jäänyt kiteytymättä ja samalla kasautumiseen liittyviä piirteet, hyödyt ja haitat, ovat jääneet korostamatta. Näitä ovat esimerkiksi tehokkuus ja innovatiivisuus, toisaalta kääntöpuolena segregatio ja yhteiskunnan tukea tarvitsevien suuri määrä.

Metropoliselvitys perää monessa kohdassa yhteistä tahtoa seudun kilpailukyvn ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Resursseja ajatellaan haaskattavan kuntien keskinäisellä kilpailulla. Selvitysraportti ei kuitenkaan juurikaan ota kantaa siihen, millaisella logiikalla yrittötoiminta valitsee sijoittumispaikkansa kaupunkien välillä tai kaupunkialueiden sisällä. Kytkös kansainväliseen taloudelliseen menestykseen on varsin ohut ja esimerkiksi Helsingin ja Tallinnan läheinen kytkös jää piiloon. Helsingin metropolialue muodostaa käytännössä Tallinnan kaupungin ja seudun kanssa jo valtakunnan rajat ylittävän liiketoiminta- ja työssäkäyntialueen moninaisine kilpailukyvyvaikutuksineen.

20.05.2013

Kj/6

Seudun sisäistä työpaikkakehitystä tarkasteltaessa joitakin täydentäviä näkökulmia olisi myös syytä tuoda esille. On huomattava, että työpaikkojen sijoittumislogiikka on aika omalakinen verrattuna siihen, mitä toisaalta suunnittelun näkökulmasta ehkä toivotaan. Esimerkiksi kehyskuntien toiveet työpaikkakehityksestä ovat todennäköisesti ylimitoitettuja. Runtas kaavoitettu ja käyttämätön toimitilatonttivaranto on tästä yksi indikaattori. Työpaikkakeskittymät ovat yleensä ja enenevässä määrin suhteellisen suuria.

Metropoliselvitys viittaa useissa kohdissa tarpeeseen edistää kohtuuhintaista asuntotuotantoa seudulla. Esille nousee sekä määrällinen tarve että kohtuuhintaisen asumisen tasapainoinen alueellinen sijoittuminen. Asuntojen kalleus nähdään keskeisenä seudun kasvua rajoittavana tekijänä. Kohtuuhintaisella asuntotuotannolla viitataan ARA -asuntoihin.

Huoli asuntotuotannon riittämättömyydestä ja asumiskustannuksista on aiheellinen. Selvityksen näkökulma on kapea-alainen. Asuntotuotannon kalleus on laajempi ongelma. ARA -tuotanto ei sinällään ole kuin osa koko asuntotuotannosta. ARA -tuotannon riittämättömyyttä jopa merkittävämpi ongelma on siinä, miten asuntotuotanto ylipäättään saadaan tehokkaaksi (rakennuskustannukset) ja miten ylipäättään saadaan avattua riittävästi alueita asuntorakentamiselle. Infrastruktuurin rahoittamiskustannukset ovat kaikissa tapauksissa ongelma ja rakentamisen panosmarkkinoiden pullonkaulat koskevat kaikkea rakentamista, ei vain ARA -tuotantoa. ARA -tuotannon erityinen suosiminen, mikäli se olisi mahdollista, voisi vaikuttaa jopa haitallisesti muiden asuntomarkkinalojien toimintaedellytyksiin. Uhkana on se, että asuntohintojen noustessa, asumisuraan liittyvät mahdollisuudet siirtyä vuokramarkkinoilta omistusasuntopuolelle voivat heikentyä entisestään.

Helsingin ja Vantaan alueille osuvat likimain kaikki pääkaupunkiseudun syrjäytymisnäkökulmasta riskialueina pidettävät asuinalueet. Alueiden luokittelua tehdään Helsingissä neljällä perusolottuvuudella: työttömyys, koulutus (vain perusaste), tulotaso ja vieraskielisten osuus. Näillä ulottuvuuksilla tarkasteltuna, kaikki alimpaan kymmenykseen (kaikilla em. ulottuvuuksilla) sijoittuvat alueet sijoittuvat Helsingin ja Vantaan alueille, vielä vahvalla itä- ja koillispainotuksella. Vuonna 2001 vastaavalla tavalla tarkasteltuna alueita, jotka sijoittuivat kaikilla ulottuvuuksilla alimpaan kymmenykseen, oli viisi. Vuonna 2011 tällaisia alueita oli 14.

Kaupunkiseutu määritellään usein hallinnollisin perustein, käytännössä kuntarajoihin perustuen. Kaupunkiseudun tarkastelut perustuvat yleensä kuntatasoisiin tilastotietoihin, tämä samalla ohjaa

kaupunkiseudun alueellista rajausta. Usein rajaukseen kytketään myös toiminnallinen elementti; kaupunkiseudulla viitataan tavallisesti yhtenäiseen työ- ja asuntomarkkina-alueeseen. Tällaiseen ajatteluun perustuen kaupunkiseutu-käsitteellä viitataan keskuskaupungin ja sitä ympäröivän yhtenäisen työssäkäyntialueen muodostamaan alueelliseen kokonaisuuteen.

Helsingin kaupunkiseudulla tarkoitetaan usein 14 kunnan muodostamaa aluekokonaisuutta, mikä perustuu pitkälle kuntien vapaaehtoiseen yhteistyöhön. Työssäkäyntitietoihin perustuen voidaan sanoa, että tällöin puhutaan pääkaupunkiseudun työssäkäynnin ydinalueesta, sillä pääkaupunkiseutua ympäröivien kuntien työssäkäyvästä työvoimasta käytännössä yli puolet työskentelee pääkaupunkiseudulla ja Hyvinkäältäkin neljännes. Esimerkiksi Tilastokeskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen tarkasteluissa Helsingin työssäkäyntialueella tarkoitetaan huomattavasti 14 kuntaa laajempaa aluekokonaisuutta.

Helsingin seudulla (14 kuntaa) oli vuonna 2010 kaikkiaan noin 705 000 työpaikkaa. Näistä 606 000 (86 %) sijaitsi pääkaupunkiseudun kunnissa ja yli puolet Helsingissä. Seudun työllisestä työvoimasta 84% kävi töissä pääkaupunkiseudulla ja 53% Helsingissä. Seudun tiiviisti rakennetusta asuinalueista peräti 83% sijaitsee pääkaupunkiseudulla ja vain noin 17% kehyskunnissa.

Tuoreimmissa tutkimuksissa arvioidaan, että Helsingin seudun kasvu ja erilaisten liike- ja työpaikkakeskittymien synty tulee jatkumaan keskusta-alueen ulkopuolella. Ainakin tähän saakka kehitys on kuitenkin ollut kaikkein voimakkainta pääkaupunkiseudun alueella. Valtaosa, myös laajempi työssäkäyntialue huomioiden, kaupunkiseudun asukkaista ja toiminnoista keskittyy edelleen pääkaupunkiseudun kuntien rajaamalle alueelle. Pääkaupunkiseutu näyttäytyy entistä yhtenäisempänä kaupunkikokonaisuutena.

OECD:n ja EU:n piirissä on kehitetty uutta kansainvälisiin vertailuihin soveltuvaa kaupunkimääritelmää. Tämäkin rajaus on viime kädessä kuntarajaperusteinen, mutta rajaus perustuu kuntarajoista riippumattomaan yhtenäiseen asutusrakenteeseen. Kaupungilla tarkoitetaan hallinnollista aluetta, joka pitää sisällään yhtenäisen ja tiiviin, vähintään 50 000 asukkaan, asutuskeskittymän, ja jossa lisäksi valtaosa kaupunkiin lukeutuvan alueen asukkaista asuu tällä tiiviin asutuksen alueella. Tiiviiksi asutusrakenteeksi, kaupunkikeskukseksi, luetaan 50 000 asukkaan aluekokonaisuus, joka muodostuu yhteen liittyvistä ja vähintään 1 500 asukkaasta sisältävistä 1x1 km:n ruutualueista. Helsingin seudulta voidaan erottaa yksi määritelmän mukainen kaupunkikeskus, joka ulottuu Helsingin, Espoon ja Vantaan alueille.

20.05.2013

Kj/6

Helsingin seudun kuntien aloitteet ja näkemykset

Metropoliselvitys sisältää erilaisia vaihtoehtoja kuntarakenteen uudistamiseksi Helsingin seudulla. Näiden ohella seudun kunnat ovat itse aktivoituneet ja tehneet ehdotuksia uusista rakenteista.

Kehyskuntien johtajien 26.3.2013 esittämä laaja kuntaliitosselvitys on myönteinen merkki siitä, että metropolialueella ollaan valmiita käymään työhön käsiksi. Kannanoton mukaan esiselvityksen vaihtoehto 1 suurkunnat ja sopimusyhteistyö, olisi kehyskunnille mieluisampi vaihtoehto kuin selvityshenkilöiden suosittama vahvan metropolihallinnon ja useiden kuntien malli. Suurkuntamalli turvaisi kehyskuntien johdon mielestä palveluita koskevan päätöksenteon säilymisen lähellä kuntalaista. Metropoliratkaisua tarvittaisiin edelleen maankäytön, asuntotuotannon ja liikenteen kehittämiseksi sekä segregaaation ehkäisemiseksi, mutta ratkaisun avaimet olisivat vahvemmin kunnilla.

KUUMA-kuntien johdon esittämässä kuntajakoratkaisussa esiselvityksestä poiketen Sipoo liittyisi KUUMA-kuntien joukkoon ja Vihti sekä Kirkkonummi hakeutuisivat yhteen Espoon kanssa.

Tämän perusteella näyttää siltä, että Espoon ympärille voisi syntyä suhteellisen vauraiden kuntien ryhmä ja toisaalta pääosa KUUMA-kunnista voisi olla halukkaita muodostamaan uuden kunnan, josta tulisi Suomen kolmanneksi suurin kunta. Tällaisen kehityksen toteutuessa Helsinki ja Vantaa jäisivät ulkopuolelle. Seudullista sosioekonomisen eriytymiskehityksen näkökulmasta tilanne muodostuu tällöin entistä vaikeammaksi.

Lausueessaan valtiovarainministeriölle 4.3.2013 kuntarakennelakiluonnoksesta Helsingin kaupunginhallitus totesi, että "Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen muodostavat pääkaupunkiseudun tiiviin toiminnallisen aluekokonaisuuden kaikilla keskeisillä kriteereillä ja muuttujilla. Tästä näkökulmasta selvityksen tulisi kattaa ainakin pääkaupunkiseudun kuntien liitos." Lopullisen kannan ottaminen liitosselvitysalueeseen nähtiin kuitenkin tarpeelliseksi jättää odottamaan tarkempaa tietoa metropoliratkaisun etenemisestä.

Kaupunginhallitus pitää edelleen edellä esitetyn perusteella pääkaupunkiseudun kunnista muodostettavaa kuntajakoselvitysalueita vaikuttavimpana ja parhaimpana vaihtoehtona edetä. Kuntoliitosselvitykseen voivat liittyä myös Kirkkonummi ja Sipoo niiden omien päätösten perusteella.

Mikäli Espoo, Kirkkonummi ja Vihti käynnistävät yhdistymisselvityksen kehyskuntien ehdotuksen mukaan, Helsinki on halukas ottamaan osaa

20.05.2013

Kj/6

siihen. Myös Vantaa, Kauniainen ja Sipoo liittyisivät samaan kokonaisuuteen luontevasti.

Kauniaisen, Kirkkonummen ja Sipoon mukana olo eteläisen suurkunnan liitosselvityksessä tekisi mahdolliseksi arvioida ja kehittää ruotsinkielisiä palveluja uudelta pohjalta.

Helsingin näkemys selvityshenkilöiden ehdotuksiin

Selvityshenkilöiden esiselvityksessä hahmottelemat vaihtoehdot ja suositus eivät kaupunginhallituksen mielestä toteuta kaikkia hankkeelle asetettuja tavoitteita sellaisenaan.

Selvitysraportissa esitetyistä vaihtoehdoista tapahtuvaan jatkovalmisteluun Helsinki olisi valmis osallistumaan lähinnä mallin 1, suurkunnat ja sopimusyhteistyö, pohjalta.

Selvityksen vaihtoehdossa 1 metropolin eteläiseen suurkuntaan on esitetty liittyväksi pääkaupunkiseudun kaupungit, Sipoo, Kirkkonummi ja Vihti. Muut Helsingin seudun vapaaehtoiseen yhteistyöhön osaa ottaneet seitsemän kuntaa muodostaisivat yhdistymällä toisen suurista kunnista.

Kahden suurkunnan vaihtoehdossa kuntien kesken sovittavaksi jää rajallinen määrä metropolitasoisia yhteisiä asioita, joita varten on tarpeetonta perustaa erillistä vaaleilla valittua valtuustoa ja sen alaista hallintoa veronkanto-oikeuksineen.

Suurkunnat olisivat riittävän vahvoja huolehtimaan kaikista kunnallishallinnolle säädetyistä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutehtävistä itsenäisesti. Jatkossa SOTE-piirit voisivat muodostua uusien suurkuntien mukaan. Tältä osin kaupunginhallitus viittaa aiemmin valtionvarainministeriölle antamaansa kuntarakennelakilausuntoon. HYKS-alue tulee säilyttää sitä pilkkomatta. Palveluiden rahoitus olisi kuitenkin uudelleenorganisoinnin tarpeessa. Kaupunginhallitus on ottanut kantaa viimeksi 18.3.2013 sosiaali- ja terveysministeriölle antamassaan lausunnossa terveydenhuollon yksikanavaisen rahoitusjärjestelyn puolesta. Lisäksi valtion tulee kattaa EVO-rahoituksella täysimääräisesti opetus- ja tutkimustoiminnan kustannukset.

Yhdyskuntarakenteen ohjaus ja kaavoitus ovat vahvasti esillä esiselvityksessä. Kaavoitusta on jopa ylikorostettu keinona saada aikaan kestävä kehitys mukaisia muutoksia seudulla. Kaavoitus luo oikeuksia tai sillä voidaan rajoittaa rakentamisen epäsuotuisaa leviämistä niin haluttaessa, mutta kaavoitus ei ole riittävä työkalu dynaamiseen yhdyskuntakehitykseen yksinään. Asumisen,

20.05.2013

Kj/6

maankäytön ja liikenteen suurista linjoista on nytkin päästy yhteisiin näkemyksiin aiesopimuksessa. Suurkuntavaihtoehdossa olisi se etu, että kaavoitus ja maapolitiikka pysyvät samassa organisaatiossa ja siten tukevat suunnitelmien toteuttamista.

Metropolitasoisten tehtävien hoitaminen suurkuntamallissa keskittyisi MAL-asioiden yhteensovittamiseen. Tällöin voitaisiin tutkia nykyisten kuntayhtymämuotoisten liikenne- ja ympäristöorganisaatioiden laajentumista eri järjestelyin. Vesihuollon ja jätehuollon yhtiöittämismahdollisuudet tulisi selvittää samassa yhteydessä.

Kasvavan maahanmuuttajaväestön työllistymiseen ja koulutuspalveluihin tarvitaan tehokkaampia keinoja. Valtion aluehallinnosta suurkunnille olisi luontevaa siirtää ELY-keskusten työllistämiseen ja muihin työvoima-asioiden liittyvät tehtävät ja palvelut sekä vastaavasti maahanmuuttajien työllistämisen-, täydennyskoulutus- ja koulutustehtävät ja palvelut.

Helsinki tulisi osallistumaan merkittävällä panoksella edellä vaihtoehdon 1 pohjalta kehitettävän metropolimallin toteuttamiseen yhteistyössä seudun muiden kuntien kanssa.

Mikäli päätöksenteossa em. suurkuntamalli ei tulisi valituksi toteutuksen pohjaksi, vaan kuntia on kolme, neljä tai useampia, sitä vahvemmin on selvityksen mukaan toimivaltaa ja resursseja siirtymässä perustettavalle metropolialueen kattavalle toimijalle.

Mikäli suurkuntamalliin ei uudistuksessa ole edellytyksiä ja kuntakartta säilyy valtaosaltaan muuttumattomana, edellyttää ehdotetun vahvan metropolihallinnon vaihtoehdon jatkovalmistelu huomattavaa selvitystyötä. Metropolihallinto vaatisi tuekseen vaaleilla valitun metropolivaltuuston. Valtion olisi toteutettava valtiosuus uudistus metropolialuetta koskien erillisen mallin mukaan. Metropolialueella tulisi löytää tapa tasoittaa meno- ja tulopohjaa ja ohjata rahoitusta koko seudun asukkaita ja elinkeinoelämää palvelevien toimintojen kattamiseen yhteisvastuullisesti. Tässä tapauksessa metropolikaavoituksella tulisi myös olla yhteys toteutukseen ja hankerahoitukseen yli kuntarajojen.

Kaupunginhallitus huomauttaa, että Helsingin seudun liikenne (HSL) ja ympäristöpalvelut (HSY) -kuntayhtymien osalta esiselvitysraportissa ei ole arvioitu niitä koskevia merkittäviä omaisuusjärjestelyjä eikä rahoitus- ja kustannustenjakovaikutuksia. Vesihuolto ja jätehuolto eivät operatiivisina palvelutehtävinä luonteeltaan sovi ehdotettuun metropolihallinnon suunnitteluorganisaatioon.

20.05.2013

Kj/6

Kunnan asukkaiden vaikutusmahdollisuudet ja lähidemokratia nousevat haasteellisena kaikissa metropolivaihtoehdoissa, mutta helpointa niitä on organisoida ja kehittää suurkuntamallissa. Alueellisen osallistumisen kehittäminen on jo käynnissä Helsingissä. Alueellisen osallistumisen pilottikokeilusta, valmistelun avoimuuden ja asukasosallistumisen lisäämisestä saatujen kokemusten pohjalta kehitetään edelleen avointa ja osallistavaa kaupunkia ja vahvistetaan edustuksellista demokratiaa. Esiselvityksessä demokratiakysymykset ovat jääneet vähälle huomiolle erityisesti metropolihallinnon osalta.

Helsingin kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että metropolialueen hallintoratkaisusta riippumatta selvitetään, miten parhaiten voidaan kehittää ruotsinkielisiä palveluja.

Esiselvityksen eri ehdotusten henkilöstövaikutukset ovat jääneet vähälle huomiolle ja edellyttävät niin ikään tarkempia arvioita ja selvityksiä kaikissa vaihtoehdoissa.

Jatkovalmistelu

Kaupunginhallituksen mielestä tulee jatkovalmistelussa kuntauudistuksen eri osauudistukset pyrkiä kokoamaan metropolialueella toimivaksi ratkaisuksi. Tämä edellyttää selkeyttä kuntarakenne-, rahoitus- ja toimivaltakysymyksiin; asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien huomioimista ja itsehallinnon periaatteen toteutumista. Tehottomia hallintorakenteita eikä –tasoja ei tule luoda.

Keskeistä on metropolialueen kokonaisedun näkökulmasta aikaansaada ratkaisu seudun kuntien haitallisen eriytymiskehityksen pysäyttämiseksi alueen sisällä ja alueen kansainvälisen kilpailukyvyyn vahvistamiseksi.

Jatkotyö tulisi käynnistää kuntaliitosselvityksillä. Tarvittaessa tämän tulee tapahtua ministeriön käynnistämänä erityisinä kuntajakoselvityksinä. Helsingin kaupunki on valmis osallistumaan useampaan liitosselvitykseen samanaikaisesti.

Valmisteluaikataulu, joka tähtää uuden kunta- ja seutuhallintorakenteen käynnistymiseen aikaisintaan vuoden 2017 alussa, on haasteellinen myös yksinkertaisimman eli suurkunnat ja sopimussyhteistyö –mallin osalta.

Käsittely

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että lausunnon 36. kappaleen kaksi viimeistä virkettä poistetaan.

20.05.2013

Kj/6

Vastaehdotus:

Tarja Tenkula: Helsingin kaupungin lausunto metropolialueen esiselvityksestä

Tausta ja lähtökohdat

Kaupunginhallitus viittaa valtiovarainministeriölle kuntarakennelakiehdotuksessa 4.3.2013 antamaansa lausuntoon, jonka mukaan kaikki hallitusohjelman kattamat kuntasektorin osauudistukset (kuntarakennelaki, kuntien valtionosuus- ja rahoitusjärjestelmän uudistus, kuntalain kokonaisuudistus, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki, metropoliratkaisu ja kuntien tehtävien arviointi) muodostavat kokonaisuuden, jonka pohjalta tulee edetä määrätietoisesti ja viivytyksettä.

Pääkaupunki on koko historiansa ajan aina ollut valtiiovallan erityishuomion kohteena. Helsingin seutu, kuten myös kaikki suurimmat Suomen kaupunkiseudut, ovat vireillä olevan kuntauudistuksen keskiössä. Helsinki ja muu pääkaupunkiseutu merkittävänä kasvukeskuksena ja korkeakoulukeskittymänä ovat ottaneet ja ottavat vastaan väestönkasvun sekä hyvä- että huono-osaisuuden vaikutukset muuta maata aikaisemmin ja laajemmin. Pääkaupunkiseudun kasvu taskukokoiseksi eurooppalaiseksi metropolialueeksi on merkinnyt kansallisesti voimakasta keskittymistä, mutta myös kaupungistumiskehityksen hajautumista kaupunkikeskuksia laajemmalle alueelle.

Usean vuosikymmenen ajan on lukuisissa tutkimuksissa ja selvityksissä käyty laajasti läpi Helsingin metropolialueen erityispiirteitä ja muutospaineita. Metropolialueella tarkoitetaan tässä 14 kunnan kokonaisuutta. Havaintoja on verrattu myös kansainvälisiin kokemuksiin metropolihallintomalleista. Koko metropolialueen keskuskaupunkina Helsingissä on pohdittu varsin pitkään kuntarakennekysymyksiä ja eri seutu- ja metropolimallien etuja ja haittoja.

Suomalainen hallintoratkaisu, jossa käytännössä on vain kolme merkittävää tasoa, valtio, seudulliset toimijat (maakuntaliitot, sairaanhoitopiirit) ja kunnat, on poikkeuksellinen. Kunnilla on sekä laaja itsehallinto että suuret vastuut. Kuntalaki ja eri toimialojen erityislainsäädäntö on rakennettu tukemaan itsehallinnollisten paikallishallinnon yksiköiden omatoimisuutta. Kaupunginhallituksen mielestä tälle perustalle on kuntauudistus edelleen tulevaisuudessakin rakennettava.

Helsingissä nähdään kuitenkin hyvin selvityshenkilöiden metropoliesiselvitysraportissa kuvaamat ongelmat kuten seudun kuntien eriytymiskehitys, maahanmuuton erityistoimien vaatima panostus ja kilpailukyvyn jatkuvan kehittämisen vaatimus. Nykymuotoisen vapaaehtoisuuteen perustuvan seudullisen yhteistyön

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

tiivistäminen on tullut tiensä päähän.

Kaupunginhallitus katsoo, että nyt on olemassa hyvät edellytykset edetä merkittäväällä tavalla seudullisen kehityksen luomisessa. Parasta on, jos saavutetaan yhteinen tahtotila metropolialueen kuntien ja valtionhallinnon kesken.

14 kunnan metropolialueen erityispiirteet, muutospaineeet ja aluerajaukset esiselvitysraportissa

Metropolialueen erityisyys sekä metropolisoitumiselle tyypillinen dynamiikka, joka etuja ovat esimerkiksi tiiviys, tehokkuus, ja tietointensiivisyys ja senkääntöpuolena riski segregaatista ja sen seurausvaikutuksista, ovat erityiseen huomion kiinnittämiseen tarpeessa alueen kehityksessä.

Metropoliselvitys perää monessa kohdassa yhteistä tahtoa seudun kilpailukyyn ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Seudun yhteisten etujen lisäksi on otettava huomioon Helsingin ja Tallinnan läheinen kytkös. Helsingin metropolialue muodostaa käytännössä Tallinnan kaupungin ja seudun kanssa jo valtakunnan rajat ylittävän liiketoiminta- ja työssäkäyntialueen moninaisine kilpailukykyvaikutuksineen.

Seudun sisäistä työpaikkakehitystä tarkasteltaessa joitakin täydentäviä näkökulmia olisi myös syytä tuoda esille. On huomattava, että työpaikkojen sijoittumislogiikka on aika omalakinen verrattuna siihen, mitä yksittäisten kuntien näkökulmasta ehkä toivotaan. Esimerkiksi kehyskuntien toiveet työpaikkakehityksestä ovat todennäköisesti ylimitoitettuja ja lisäävät alueen hajautumisriskiä. Rungas kaavoitettu ja käyttämätön toimitilantonttivaranto on tästä yksi indikaattori.

Työpaikkakeskittymät ovat enenevässä määrin suhteellisen suuria.

Metropoliselvitys viittaa useissa kohdissa tarpeeseen edistää kohtuuhintaista asuntotuotantoa seudulla. Esille nousee sekä määrällinen tarve että kohtuuhintaisen asumisen tasapainoinen alueellinen sijoittuminen. Asuntojen kalleus nähdään keskeisenä seudun kasvua rajoittavana tekijänä. Kohtuuhintaisella asuntotuotannolla viitataan yleensä kunnallisten asuntotuottajien rakennuttamiin ARA-asuntoihin, mutta seudulla tarvitaan muitakin yleishyödyllisyyden periaatteita toteuttavia asuntorakennuttajia. Huoli asuntotuotannon riittämättömyydestä ja asumiskustannuksista on aiheellinen. Selvityksen näkökulma on kapea-alainen. Asuntotuotannon kalleus on laajempi ongelma. ARA -tuotanto ei sinällään ole kuin osa koko asuntotuotannosta. ARA -tuotannon riittämättömyyttä jopa merkittävämpi ongelma on siinä, miten asuntotuotanto ylipäätään saadaan edullisemmaksi (rakennuskustannukset) ja miten saadaan riittävästi asuntorakentamiseen soveltuvaa tonttitarjontaa hyvien liikenneyhteyksien varrelle. Infrastruktuurin rahoittamiskustannukset ovat kaikissa tapauksissa ongelma mutta ne kasvavat kohtuuttomiksi, mikäli yhdyskuntarakenteen annetaan hajautua vielä nykyistä enemmän. Nämä ongelmat koskevat kaikkea rakentamista, ei vain

20.05.2013

Kj/6

ARA -tuotantoa.

Helsingin ja Vantaan alueille osuvat likimain kaikki pääkaupunkiseudun syrjäytymisnäkökulmasta riskialueina pidettävät asuinalueet. Alueiden luokittelua tehdään Helsingissä neljällä perusolottuvuudella: työttömyys, koulutus (vain perusaste), tulotaso ja vieraskielisten osuus. Näillä olottuvuuksilla tarkasteltuna, kaikki alimpaan kymmenykseen (kaikilla em. olottuvuuksilla) sijoittuvat alueet sijoittuvat Helsingin ja Vantaan alueille, vielä vahvalla itä- ja koillispainotuksella. Vuonna 2001 vastaavalla tavalla tarkasteltuna alueita, jotka sijoittuivat kaikilla olottuvuuksilla alimpaan kymmenykseen, oli viisi. Vuonna 2011 tällaisia alueita oli 14.

Seutuistumiseen liittyviä määritelmiä (ei ole varsinaista lausuntoa, kuulune johdantokappaleisiin)

Kaupunkiseutu määritellään usein hallinnollisin perustein, käytännössä kuntarajoihin perustuen. Kaupunkiseudun tarkastelut perustuvat yleensä kuntatasoihin tilastotietoihin, tämä samalla ohjaa kaupunkiseudun alueellista rajausta. Usein rajaukseen kytketään myös toiminnallinen elementti; kaupunkiseudulla viitataan tavallisesti yhtenäiseen työ- ja asuntomarkkina-alueeseen. Tällaiseen ajatteluun perustuen kaupunkiseutu-käsitteellä viitataan keskuskaupungin ja sitä ympäröivän yhtenäisen työssäkäyntialueen muodostamaan alueelliseen kokonaisuuteen.

Helsingin kaupunkiseudulla eli metropolialueella tarkoitetaan noin 14 kunnan muodostamaa aluekokonaisuutta. Työssäkäyntitietoihin perustuen voidaan sanoa, että tällöin puhutaan pääkaupunkiseudun työssäkäynnin ydinalueesta, sillä pääkaupunkiseutua ympäröivien kuntien työssäkäyvästä työvoimasta käytännössä yli puolet työskentelee pääkaupunkiseudulla ja Hyvinkäältäkin neljännes. Esimerkiksi Tilastokeskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen tarkasteluissa Helsingin työssäkäyntialueella tarkoitetaankin huomattavasti 14 kuntaa laajempaa aluekokonaisuutta.

Helsingin seudulla (14 kuntaa) oli vuonna 2010 kaikkiaan noin 705 000 työpaikkaa. Näistä 606 000 (86 %) sijaitsi pääkaupunkiseudun kunnissa ja yli puolet Helsingissä. Seudun työllisestä työvoimasta 84% kävi töissä pääkaupunkiseudulla ja 53% Helsingissä. Seudun tiiviisti rakennetusta asuinalueista peräti 83 % sijaitsee pääkaupunkiseudulla ja vain noin 17 % kehyskunnissa.

Tuoreimmissa tutkimuksissa arvioidaan, että Helsingin seudun kasvu ja erilaisten liike- ja työpaikkakeskittymien synty tulee jatkumaan keskusta-alueen ulkopuolella. Ainakin tähän saakka kehitys on kuitenkin ollut kaikkein voimakkainta pääkaupunkiseudun alueella. Valtaosa, myös laajempi työssäkäyntialue huomioiden, kaupunkiseudun asukkaista ja toiminnoista keskittyy edelleen pääkaupunkiseudun kuntien rajaamalle alueelle. Pääkaupunkiseutu näyttäytyy entistä yhtenäisempänä kaupunkikokonaisuutena.

OECD:n ja EU:n piirissä on kehitetty uutta kansainvälisiin vertailuihin soveltuvaa kaupunkimääritelmää. Tämäkin rajaus on viime kädessä kuntarajaperusteinen, mutta rajaus perustuu kuntarajoista riippumattomaan yhtenäiseen asutusrakenteeseen. Kaupungilla tarkoitetaan hallinnollista aluetta, joka pitää sisällään yhtenäisen ja tiiviin, vähintään 50 000 asukkaan, asutuskeskittymän, ja jossa lisäksi valtaosa kaupunkiin lukeutuvan alueen asukkaista asuu tällä tiiviin asutuksen alueella. Tiiviiksi asutusrakenteeksi, kaupunkikeskukseksi, luetaan 50 000 asukkaan aluekokonaisuus, joka muodostuu yhteen liittyvistä ja vähintään 1 500 asukkaasta sisältävistä 1x1 km:n ruutualueista. Helsingin seudulta voidaan erottaa yksi määritelmän mukainen kaupunkikeskus, joka ulottuu Helsingin, Espoon ja Vantaan alueille.

Helsingin näkemys metropolihallintoon

Selvitysraportissa esitetyistä vaihtoehdoista riippumatta Helsinki pitää välttämättömänä metropolihallinnon toteuttamista ja Helsinki on valmis osallistumaan metropolihallinnon valmisteluun.

Metropoliratkaisun perustan tulee olla demokraattinen. Se tarkoittaa välittömällä vaaleilla valittua metropolivaltuustoa. Valtuustovaalien tulee perustua yhteen vaalialueeseen, jotta toiminta ei ajaudu oman kunnan etujen ajamiseen. Vaalit voidaan järjestää kunnallisvaalien yhteydessä, joskin on harkittava myös vaalien järjestämistä eduskuntavaalien yhteydessä. Valtuustojen eritahtisuus saattaisi tarjota myös etuja.

Metropolihallinnon on oltava autonominen samassa mielessä kuin kunnilla on asukkaiden itsehallinto. Se tarkoittaa omia varoja, omaa päätöksentekoa organisaatiosta sekä esimerkiksi oikeushenkilön asemaa. Taloudellinen itsenäisyys voidaan toteuttaa siten, että metropolihallinto on verosubjekti, tai se voidaan taata siirtämällä metropolialueen kunnilta jokin osa verotuotosta metropolille.

Tulonmuodostuksen tulee tukea elinkeinopolitiikkaa, tasata kuntien välisiä eroja ja siinä tulee ottaa huomioon myös valtion rahoitusrooli. Veroasteen ei pidä tästä syystä nousta. Alueen kunnilta siirtyvät tehtävät metropolihallinnolle, joten veroasteen nousun pitäisi olla vältettävissä. Olennaisin kysymys on tietysti metropolihallinnon tehtävät.

Metropolihallinnon tulee käyttää kuntiin nähden sitovaa päätösvaltaa eikä sen tule olla palveluja järjestävä organisaatio kuin rajatuissa ylikunnallisissa tehtävissä, kuten liikenteessä ja joissakin ympäristöasioissa. Suhde eräisiin valtion viranomaisiin on selvitettävä erikseen.

Yhdyskuntarakenteen ohjaus ja kaavoitus ovat vahvasti esillä esiselvityksessä. Kaavoitus luo oikeuksia tai sillä voidaan rajoittaa rakentamisen epäsuotuisaa leviämistä niin haluttaessa, mutta kaavoitus ei ole riittävä työkalu dynaamiseen yhdyskuntakehitykseen yksinään. Asumisen, maankäytön ja liikenteen suuret linjat voidaan ratkaista vain ylikunnallisella päätöksenteolla. Edellä on esitetty useita

perusteita sellaiselle päätöksenteolle, joka sitoo alueen kuntia. Asuntotuotanto, segregaaation ehkäisy, elinkeinopolitiikka, työpaikkojen sijoittuminen edellyttävät toimintatapaa, joka ei perustu kuntien keskinäiseen kilpailuun, vaan alueen ja valtakunnankin parhaaseen. Metropolitaseisten tehtävien hoitaminen keskittyisi metropolihallinnossa aluksi MAL-asioiden yhteensovittamiseen, suunnitteluun ja päätöksentekoon, joka edellyttää suorilla vaaleilla valittua metropolivaltuustoa. Samalla on tutkittava nykyisten kuntayhtymämuotoisten liikenne- ja ympäristöorganisaatioiden alueellista laajentumista ja sisällyttämistä metropolihallintoon eri järjestelyin.

Kasvavan maahanmuuttajaväestön työllistymiseen ja koulutuspalveluihin tarvitaan tehokkaampia keinoja. Valtion aluehallinnosta metropolihallinnolle olisi luontevaa siirtää ELY-keskusten työllistämiseen ja muihin työvoima-asioihin liittyvät tehtävät ja palvelut sekä vastaavasti maahanmuuttajien työllistämisen-, täydennyskoulutus- ja koulutustehtävät ja palvelut. Palveluiden rahoitus olisi kuitenkin uudelleenorganisoinnin tarpeessa. Kaupunginhallitus on ottanut kantaa viimeksi 18.3.2013 sosiaali- ja terveysministeriölle antamassaan lausunnossa terveydenhuollon yksikanavaisen rahoitusjärjestelyn puolesta. Lisäksi valtion tulee kattaa EVO-rahoituksella täysimääräisesti opetus- ja tutkimustoiminnan kustannukset.

Helsinki tulisi osallistumaan merkittävällä panoksella metropolihallinnon toteuttamiseen yhteistyössä seudun muiden kuntien kanssa. Tarvittaessa on välttämätöntä käynnistää järjestelmä alueen sisäisen verotulojen tasauksen aikaansaamiseksi. Valtion on toteutettava metropolialuetta koskeva valtionosuusuudistus erillisellä mallilla. Kaupunginhallitus huomauttaa, että Helsingin seudun liikenne (HSL) ja ympäristöpalvelut (HSY) -kuntayhtymien osalta esiselvitysraportissa ei ole arvioitu niitä koskevia merkittäviä omaisuusjärjestelyjä eikä rahoitus- ja kustannustenjakovaikutuksia. Vesihuolto ja jätehuolto ovat myös sovitettavissametropolihallintoon .

Kunnan asukkaiden vaikutusmahdollisuudet ja lähidemokratia vaativat myös uusia ratkaisuja. Alueellisen osallistumisen kehittäminen on jo käynnissä Helsingissä. Alueellisen osallistumisen pilottikokeilusta, valmistelun avoimuuden ja asukasosallistumisen lisäämisestä saatujen kokemusten pohjalta kehitetään edelleen avointa ja osallistavaa kaupunkia ja vahvistetaan edustuksellista demokratiaa. Esiselvityksen eri ehdotusten henkilöstövaikutukset ovat jääneet vähälle huomiolle ja edellyttävät niin ikään tarkempia arvioita ja selvityksiä kaikissa vaihtoehdoissa.

Jatkovalmistelu

Keskeistä on metropolialueen kokonaisedun näkökulmasta aikaansaada ratkaisu seudun kuntien haitallisen eriytymiskehityksen

20.05.2013

Kj/6

pysäyttämiseksi alueen sisällä ja alueen kansainvälisen kilpailukyvyyn vahvistamiseksi.

Jatkotyö voidaan käynnistää kuntaliitosselvityksillä. Tarvittaessa tämän tulee tapahtua ministeriön käynnistämänä erityisinä kuntajakoselvityksinä. Helsingin kaupunki on valmis osallistumaan useampaan liitosselvitykseen samanaikaisesti.

Kannattajat: Sirpa Puhakka

Vastaehdotus:

Tuuli Kousa: Kpl 38 Lisätään ensimmäisen virkkeen (Mikäli suurkuntamalliin ei uudistuksessa ole edellytyksiä ja kuntakartta säilyy valtaosaltaan muuttumattomana, edellyttää ehdotetun vahvan metropolihallinnon vaihtoehdon jatkovalmistelu huomattavaa selvitystyötä.) jälkeen: Metropolihallinto vaatisi tuekseen vaaleilla valitun metropolivaltuuston.

Kannattajat: Laura Rissanen

Vastaehdotus:

Marcus Rantala: uusi kappale, nro 40 jälkeen:

Helsingin kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että metropolialueen hallintoratkaisusta riippumatta selvitetään, miten parhaiten voidaan kehittää ruotsinkielisiä palveluja.

Kannattajat: Laura Rissanen

1. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Helsingin kaupungin lausunto metropolialueen esiselvityksestä Tausta ja lähtökohdat

Kaupunginhallitus viittaa valtiovarainministeriölle kuntarakennelakiehdotuksessa 4.3.2013 antamaansa lausuntoon, jonka mukaan kaikki hallitusohjelman kattamat kuntasektorin osauudistukset (kuntarakennelaki, kuntien valtionosuus- ja rahoitusjärjestelmän uudistus, kuntalain kokonaisuudistus, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki, metropoliratkaisu ja kuntien tehtävien arviointi) muodostavat kokonaisuuden, jonka pohjalta tulee edetä määrätietoisesti ja viivytyksettä.

Pääkaupunki on koko historiansa ajan aina ollut valtiovallan erityishuomion kohteena. Helsingin seutu, kuten myös kaikki suurimmat Suomen kaupunkiseudut, ovat vireillä olevan kuntauudistuksen keskiössä. Helsinki ja muu pääkaupunkiseutu merkittävänä kasvukeskuksena ja korkeakoulukeskittymänä ovat ottaneet ja ottavat vastaan väestönkasvun sekä hyvä- että huono-osaisuuden vaikutukset muuta maata aikaisemmin ja laajemmin. Pääkaupunkiseudun kasvu taskukokoiseksi eurooppalaiseksi metropolialueeksi on merkinnyt kansallisesti voimakasta keskittymistä, mutta myös kaupungistumiskehityksen hajautumista kaupunkikeskuksia laajemmalle alueelle.

Usean vuosikymmenen ajan on lukuisissa tutkimuksissa ja selvityksissä käyty laajasti läpi Helsingin metropolialueen erityispiirteitä ja muutospaineita. Metropolialueella tarkoitetaan tässä 14 kunnan kokonaisuutta. Havaintoja on verrattu myös kansainvälisiin kokemuksiin metropolihallintomalleista. Koko metropolialueen keskuskaupunkina Helsingissä on pohdittu varsin pitkään kuntarakennekysymyksiä ja eri seutu- ja metropolimallien etuja ja haittoja.

Suomalainen hallintoratkaisu, jossa käytännössä on vain kolme merkittävää tasoa, valtio, seudulliset toimijat (maakuntaliitot, sairaanhoitopiirit) ja kunnat, on poikkeuksellinen. Kunnilla on sekä laaja itsehallinto että suuret vastuut. Kuntalaki ja eri toimialojen erityislainsäädäntö on rakennettu tukemaan itsehallinnollisten paikallishallinnon yksiköiden omatoimisuutta. Kaupunginhallituksen mielestä tälle perustalle on kuntauudistus edelleen tulevaisuudessakin rakennettava.

Helsingissä nähdään kuitenkin hyvin selvityshenkilöiden metropoliesiselvitysraportissa kuvaamat ongelmat kuten seudun kuntien eriytymiskehitys, maahanmuuton erityistoimien vaatima panostus ja kilpailukyvyn jatkuvan kehittämisen vaatimus.

Nykymuotoisen vapaaehtoisuuteen perustuvan seudullisen yhteistyön tiivistäminen on tullut tiensä päähän.

Kaupunginhallitus katsoo, että nyt on olemassa hyvät edellytykset edetä merkittävällä tavalla seudullisen kehityksen luomisessa. Parasta on, jos saavutetaan yhteinen tahtotila metropolialueen kuntien ja valtionhallinnon kesken.

14 kunnan metropolialueen erityispiirteet, muutospaineet ja aluerajaukset esiselvitysraportissa

Metropolialueen erityisyys sekä metropolisoitumiselle tyypillinen dynamiikka, joka etuja ovat esimerkiksi tiiviys, tehokkuus, ja tietointensiivisyys ja senkääntöpuolena riski segregaatiodista ja sen seurausvaikutuksista, ovat erityiseen huomion kiinnittämiseen tarpeessa alueen kehityksessä.

Metropoliselvitys perää monessa kohdassa yhteistä tahtoa seudun

kilpailukyvyn ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Seudun yhteisten etujen lisäksi on otettava huomioon Helsingin ja Tallinnan läheinen kytkös. Helsingin metropolialue muodostaa käytännössä Tallinnan kaupungin ja seudun kanssa jo valtakunnan rajat ylittävän liiketoiminta- ja työssäkäyntialueen moninaisine kilpailukykyvaikutuksineen. Seudun sisäistä työpaikkakehitystä tarkasteltaessa joitakin täydentäviä näkökulmia olisi myös syytä tuoda esille. On huomattava, että työpaikkojen sijoittumislogiikka on aika omalakinen verrattuna siihen, mitä yksittäisten kuntien näkökulmasta ehkä toivotaan. Esimerkiksi kehyskuntien toiveet työpaikkakehityksestä ovat todennäköisesti ylimitoitettuja ja lisäävät alueen hajautumisriskiä. Rungas kaavoitettu ja käyttämätön toimitilatonttivaranto on tästä yksi indikaattori. Työpaikkakeskittymät ovat enenevässä määrin suhteellisen suuria. Metropoliselvitys viittaa useissa kohdissa tarpeeseen edistää kohtuuhintaista asuntotuotantoa seudulla. Esille nousee sekä määrällinen tarve että kohtuuhintaisen asumisen tasapainoinen alueellinen sijoittuminen. Asuntojen kalleus nähdään keskeisenä seudun kasvua rajoittavana tekijänä. Kohtuuhintaisella asuntotuotannolla viitataan yleensä kunnallisten asuntotuottajien rakennuttamiin ARA-asuntoihin, mutta seudulla tarvitaan muitakin yleishyödyllisyyden periaatteita toteuttavia asuntorakennuttajia. Huoli asuntotuotannon riittämättömyydestä ja asumiskustannuksista on aiheellinen. Selvityksen näkökulma on kapea-alainen. Asuntotuotannon kalleus on laajempi ongelma. ARA -tuotanto ei sinällään ole kuin osa koko asuntotuotannosta. ARA -tuotannon riittämättömyyttä jopa merkittävämpi ongelma on siinä, miten asuntotuotanto ylipäättään saadaan edullisemmaksi (rakennuskustannukset) ja miten saadaan riittävästi asuntorakentamiseen soveltuvaa tonttitarjontaa hyvien liikenneyhteyksien varrelle. Infrastruktuurin rahoittamiskustannukset ovat kaikissa tapauksissa ongelma mutta ne kasvavat kohtuuttomiksi, mikäli yhdyskuntarakenteen annetaan hajautua vielä nykyistä enemmän. Nämä ongelmat koskevat kaikkea rakentamista, ei vain ARA -tuotantoa. Helsingin ja Vantaan alueille osuvat likimain kaikki pääkaupunkiseudun syrjäytymisnäkökulmasta riskialueina pidettävät asuinalueet. Alueiden luokittelua tehdään Helsingissä neljällä perusolottuvuudella: työttömyys, koulutus (vain perusaste), tulotaso ja vieraskielisten osuus. Näillä olottuvuuksilla tarkasteltuna, kaikki alimpaan kymmenykseen (kaikilla em. olottuvuuksilla) sijoittuvat alueet sijoittuvat Helsingin ja Vantaan alueille, vielä vahvalla itä- ja koillispainotuksella. Vuonna 2001 vastaavalla tavalla tarkasteltuna alueita, jotka sijoituivat kaikilla olottuvuuksilla alimpaan kymmenykseen, oli viisi. Vuonna 2011 tällaisia alueita oli 14. Seutuistumiseen liittyviä määritelmiä (ei ole varsinaista lausuntoa, kuuluneet johdantokappaleisiin)

Kaupunkiseutu määritellään usein hallinnollisin perustein, käytännössä kuntarajoihin perustuen. Kaupunkiseudun tarkastelut perustuvat yleensä kuntatasoisiin tilastotietoihin, tämä samalla ohjaa kaupunkiseudun alueellista rajausta. Usein rajaukseen kytketään myös toiminnallinen elementti; kaupunkiseudulla viitataan tavallisesti yhtenäiseen työ- ja asuntomarkkina-alueeseen. Tällaiseen ajatteluun perustuen kaupunkiseutu-käsitteellä viitataan keskuskaupungin ja sitä ympäröivän yhtenäisen työssäkäyntialueen muodostamaan alueelliseen kokonaisuuteen.

Helsingin kaupunkiseudulla eli metropolialueella tarkoitetaan noin 14 kunnan muodostamaa aluekokonaisuutta. Työssäkäyntitietoihin perustuen voidaan sanoa, että tällöin puhutaan pääkaupunkiseudun työssäkäynnin ydinalueesta, sillä pääkaupunkiseutua ympäröivien kuntien työssäkäyvistä työvoimasta käytännössä yli puolet työskentelee pääkaupunkiseudulla ja Hyvinkäältäkin neljännes. Esimerkiksi Tilastokeskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen tarkasteluissa Helsingin työssäkäyntialueella tarkoitetaan huomattavasti 14 kuntaa laajempaa aluekokonaisuutta.

Helsingin seudulla (14 kuntaa) oli vuonna 2010 kaikkiaan noin 705 000 työpaikkaa. Näistä 606 000 (86 %) sijaitsi pääkaupunkiseudun kunnissa ja yli puolet Helsingissä. Seudun työllisestä työvoimasta 84% kävi töissä pääkaupunkiseudulla ja 53% Helsingissä. Seudun tiiviisti rakennetusta asuinalueista peräti 83 % sijaitsee pääkaupunkiseudulla ja vain noin 17 % kehyskunnissa.

Tuoreimmista tutkimuksissa arvioidaan, että Helsingin seudun kasvu ja erilaisten liike- ja työpaikkakeskittymien synty tulee jatkumaan keskusta-alueen ulkopuolella. Ainakin tähän saakka kehitys on kuitenkin ollut kaikkein voimakkainta pääkaupunkiseudun alueella.

Valtaosa, myös laajempi työssäkäyntialue huomioiden, kaupunkiseudun asukkaista ja toiminnoista keskittyy edelleen pääkaupunkiseudun kuntien rajaamalle alueelle. Pääkaupunkiseutu näyttäyty entistä yhtenäisempänä kaupunkikokonaisuutena. OECD:n ja EU:n piirissä on kehitetty uutta kansainvälisiin vertailuihin soveltuvaa kaupunkimääritelmää. Tämäkin rajaus on viime kädessä kuntarajaperusteinen, mutta rajaus perustuu kuntarajoista riippumattomaan yhtenäiseen asutusrakenteeseen. Kaupungilla tarkoitetaan hallinnollista aluetta, joka pitää sisällään yhtenäisen ja tiiviin, vähintään 50 000 asukkaan, asutuskeskittymän, ja jossa lisäksi valtaosa kaupunkiin lukeutuvan alueen asukkaista asuu tällä tiiviin asutuksen alueella. Tiiviiksi asutusrakenteeksi, kaupunkikeskukseksi, luetaan 50 000 asukkaan aluekokonaisuus, joka muodostuu yhteen liittyvistä ja vähintään 1 500 asukkaasta sisältävistä 1x1 km:n ruutualueista. Helsingin seudulta voidaan erottaa yksi määritelmän mukainen kaupunkikeskus, joka ulottuu Helsingin, Espoon ja Vantaan alueille.

Helsingin näkemys metropolihallintoon

Selvitysraportissa esitetyistä vaihtoehdoista riippumatta Helsinki pitää välttämättömänä metropolihallinnon toteuttamista ja Helsinki on valmis osallistumaan metropolihallinnoin valmisteluun.

Metropoliratkaisun perustan tulee olla demokraattinen. Se tarkoittaa välittömällä vaaleilla valittua metropolivaltuustoa. Valtuustovaalien tulee perustua yhteen vaalialueeseen, jotta toiminta ei ajaudu oman kunnan etujen ajamiseen. Vaalit voidaan järjestää kunnallisvaalien yhteydessä, joskin on harkittava myös vaalien järjestämistä eduskuntavaalien yhteydessä. Valtuustojen eritahtisuus saattaisi tarjota myös etuja.

Metropolihallinnon on oltava autonominen samassa mielessä kuin kunnilla on asukkaiden itsehallinto. Se tarkoittaa omia varoja, omaa päätöksentekoa organisaatiosta sekä esimerkiksi oikeushenkilön asemaa. Taloudellinen itsenäisyys voidaan toteuttaa siten, että metropolihallinto on verosubjekti, tai se voidaan taata siirtämällä metropolialueen kunnilta jokin osa verotuotosta metropolille.

Tulonmuodostuksen tulee tukea elinkeinopolitiikkaa, tasata kuntien välisiä eroja ja siinä tulee ottaa huomioon myös valtion rahoitusrooli. Veroasteen ei pidä tästä syystä nousta. Alueen kunnilta siirtyy tehtäviä metropolihallinnolle, joten veroasteen nousun pitäisi olla vältettävissä. Olennaisin kysymys on tietysti metropolihallinnon tehtävät.

Metropolihallinnon tulee käyttää kuntiin nähden sitovaa päätösvaltaa eikä sen tule olla palveluja järjestävä organisaatio kuin rajatuissa ylikunnallisissa tehtävissä, kuten liikenteessä ja joissakin ympäristöasioissa. Suhde eräisiin valtion viranomaisiin on selvitettävä erikseen.

Yhdyskuntarakenteen ohjaus ja kaavoitus ovat vahvasti esillä esiselvityksessä. Kaavoitus luo oikeuksia tai sillä voidaan rajoittaa rakentamisen epäsuotuisaa leviämistä niin haluttaessa, mutta kaavoitus ei ole riittävä työkalu dynaamiseen yhdyskuntakehitykseen yksinään. Asumisen, maankäytön ja liikenteen suuret linjat voidaan ratkaista vain ylikunnallisella päätöksenteolla. Edellä on esitetty useita perusteita sellaiselle päätöksenteolle, joka sitoo alueen kuntia. Asuntotuotanto, segregaaation ehkäisy, elinkeinopolitiikka, työpaikkojen sijoittuminen edellyttävät toimintatapaa, joka ei perustu kuntien keskinäiseen kilpailuun, vaan alueen ja valtakunnankin parhaaseen. Metropolitasoisten tehtävien hoitaminen keskittyisi metropolihallinnossa aluksi MAL-asioiden yhteensovittamiseen, suunnitteluun ja päätöksentekoon, joka edellyttää suorilla vaaleilla valittua metropolivaltuustoa. Samalla on tutkittava nykyisten kuntayhtymämuotoisten liikenne- ja ympäristöorganisaatioiden alueellista laajentumista ja sisällyttämistä metropolihallintoon eri järjestelyin.

Kasvavan maahanmuuttajaväestön työllistymiseen ja koulutuspalveluihin tarvitaan tehokkaampia keinoja. Valtion

aluehallinnosta metropolihallinnolle olisi luontevaa siirtää ELY-keskusten työllistämiseen ja muihin työvoima-asioihin liittyvät tehtävät ja palvelut sekä vastaavasti maahanmuuttajien työllistämisen-, täydennyskoulutus- ja koulutustehtävät ja palvelut. Palveluiden rahoitus olisi kuitenkin uudelleenorganisoinnin tarpeessa. Kaupunginhallitus on ottanut kantaa viimeksi 18.3.2013 sosiaali- ja terveysministeriölle antamassaan lausunnossa terveydenhuollon yksikanavaisen rahoitusjärjestelyn puolesta. Lisäksi valtion tulee kattaa EVO-rahoituksella täysimääräisesti opetus- ja tutkimustoiminnan kustannukset.

Helsinki tulisi osallistumaan merkittävällä panoksella metropolihallinnon toteuttamiseen yhteistyössä seudun muiden kuntien kanssa. Tarvittaessa on välttämätöntä käynnistää järjestelmä alueen sisäisen verotulojen tasauksen aikaansaamiseksi. Valtion on toteutettava metropolialuetta koskeva valtionosuusuudistus erillisellä mallilla. Kaupunginhallitus huomauttaa, että Helsingin seudun liikenne (HSL) ja ympäristöpalvelut (HSY) -kuntayhtymien osalta esiselvitysraportissa ei ole arvioitu niitä koskevia merkittäviä omaisuusjärjestelyjä eikä rahoitus- ja kustannustenjakovaikutuksia. Vesihuolto ja jätehuolto ovat myös sovitettavissametropolihallintoon .

Kunnan asukkaiden vaikutusmahdollisuudet ja lähidemokratia vaativat myös uusia ratkaisuja. Alueellisen osallistumisen kehittäminen on jo käynnissä Helsingissä. Alueellisen osallistumisen pilottikokeilusta, valmistelun avoimuuden ja asukasosallistumisen lisäämisestä saatujen kokemusten pohjalta kehitetään edelleen avointa ja osallistavaa kaupunkia ja vahvistetaan edustuksellista demokratiaa.

Esiselvityksen eri ehdotusten henkilöstövaikutukset ovat jääneet vähälle huomiolle ja edellyttävät niin ikään tarkempia arvioita ja selvityksiä kaikissa vaihtoehdoissa.

Jatkovalmistelu

Keskeistä on metropolialueen kokonaisedun näkökulmasta aikaansaada ratkaisu seudun kuntien haitallisen eriytymiskehityksen pysäyttämiseksi alueen sisällä ja alueen kansainvälisen kilpailukyvyyn vahvistamiseksi.

Jatkotyö voidaan käynnistää kuntaliitosselvityksillä. Tarvittaessa tämän tulee tapahtua ministeriön käynnistämänä erityisinä kuntajakoselvityksinä. Helsingin kaupunki on valmis osallistumaan useampaan liitosselvitykseen samanaikaisesti.

Jaa-äännet: 9

Juha Hakola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Laura Kolbe, Tuuli Kousa, Hannu Oskala, Erkki Perälä, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen

Ei-äännet: 6

Jorma Bergholm, Nina Castén, Jussi Halla-aho, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Tarja Tenkula

20.05.2013

Kj/6

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 9 - 6 kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

2. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kpl 38 Lisätään ensimmäisen virkkeen (Mikäli suurkuntamalliin ei uudistuksessa ole edellytyksiä ja kuntakartta säilyy valtaosaltaan muuttumattomana, edellyttää ehdotetun vahvan metropolihallinnon vaihtoehdon jatkovalmistelu huomattavaa selvitystyötä.) jälkeen: Metropolihallinto vaatisi tuekseen vaaleilla valitun metropolivaltuuston.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 15

Jorma Bergholm, Nina Castén, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Laura Kolbe, Tuuli Kousa, Hannu Oskala, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Tarja Tenkula

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 15 - 0 kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Kousan vastaehdotuksen.

3. äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: uusi kappale, nro 40 jälkeen: Helsingin kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että metropolialueen hallintoratkaisusta riippumatta selvitetään, miten parhaiten voidaan kehittää ruotsinkielisiä palveluja.

Jaa-äännet: 1

Jussi Halla-aho

Ei-äännet: 14

Jorma Bergholm, Nina Castén, Juha Hakola, Arja Karhuvaara, Emma

20.05.2013

Kj/6

Kari, Laura Kolbe, Tuuli Kousa, Hannu Oskala, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Tarja Tenkula

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 14 - 1 kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Rantalan vastaehdotuksen.

Kolmen suoritettuna äänestyksen jälkeen kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Kousan ja Rantalan vastaehdotusten mukaisesti muutettuna ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 VMn lausuntopyyntö metropolialueen esiselvityksestä
- 2 Metropolialueen esiselvitys, loppuraportti
- 3 Kaupunginvaltuuston keskustelupöytäkirja 24.4.2013 (tarkastamaton)
- 4 Henkilöstötoimikunnan lausunto - Metropoliselvitys

Otteet

Ote

Valtiovarainministerio

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa seuraavaa lausunnon valtiovarainministeriölle metropolialueen esiselvityksestä ja selvityshenkilöiden ehdotuksista:

Tausta ja lähtökohdat

Kaupunginhallitus viittaa valtiovarainministeriölle kuntarakennelakiehdotuksesta 4.3.2013 antamaansa lausuntoon, jonka mukaan kaikki hallitusohjelman kattamat kuntasektorin osauudistukset (kuntarakennelaki, kuntien valtionosuus- ja rahoitusjärjestelmän uudistus, kuntalain kokonaisuudistus, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki, metropoliratkaisu ja kuntien tehtävien arviointi)

muodostavat kokonaisuuden, jonka pohjalta tulee edetä määrätietoisesti ja viivytystä.

Pääkaupunki on koko historiansa ajan aina ollut valtiovallan erityis huomion kohteena. Helsingin seutu, kuten myös kaikki suurimmat Suomen kaupunkiseudut, ovat vireillä olevan kuntauudistuksen keskiössä. Helsinki ja muu pääkaupunkiseutu merkittävänä kasvukeskuksena ja korkeakoulukeskittymänä ovat ottaneet ja ottavat vastaan sekä hyvä- että huono-osaisuuden virtaukset muuta maata aikaisemmin ja laajemmin. Pääkaupungin kasvu eurooppalaiseksi metropoliksi on merkinnyt kansallisesti voimakasta keskittymistä, mutta myös kaupungistumiskehityksen leviämistä laajemmalle alueelle.

Runsaan vuosikymmenen ajan on lukuisissa tutkimuksissa ja selvityksissä käyty laajasti läpi Helsingin metropolialueen erityispiirteitä ja muutospaineita. Havaintoja on verrattu myös kansainvälisiin kokemuksiin metropolihallintomalleista. Koko metropolialueen keskuskaupunkina Helsingissä on pohdittu varsin pitkään kuntarakennekysymyksiä ja eri seutu- ja metropolimallien etuja ja haittoja laajemmasta katsantokannasta.

Helsingin kaupunki on ollut aktiivinen ja aloitteellinen toimija. Seudulliset yhteistyö- ja aiesopimukset eivät olisi syntyneet ilman Helsingin vahvaa tahtotilaa. Kaupunki on suhtautunut myönteisesti eri selvitysten laadintaan, viimeksi Helsinki-Vantaa –selvityksen ja siihen liittyneen kaksipuolisen seutuhallinnon selvityksen toteuttamiseen.

Suomalainen hallintoratkaisu, jossa käytännössä on vain kaksi merkittävää tasoa, valtio ja kunnat, on poikkeuksellinen. Kuntalaki ja eri toimialojen erityislainsäädäntö on rakennettu tukemaan itsehallinnollisten paikallishallinnon yksiköiden omatoimisuutta. Kaupunginhallituksen mielestä tälle perustalle on kuntauudistus edelleen tulevaisuudessakin rakennettava. Samanaikaisesti Helsingissä nähdään kuitenkin hyvin metropoliesiselvitysraportissa selvityshenkilöiden kuvaamat ongelmat, kuten seudun kuntien eriytymiskehitys, maahanmuuton erityistoimien vaatima panostus ja kilpailukyvyyn jatkuvan kehittämisen vaatimus. Metropolipolitiikan keinot eivät yksinomaan riitä ja seudullisen yhteistyön tiivistäminen nykypohjalta on tullut tiensä päähän.

Kaupunginhallitus katsoo, että nyt on olemassa hyvät edellytykset ja valmiudet edetä merkittävällä tavalla kuntarakenteen ja metropoliyhteistyön kehittämisessä, mikäli riittävä yhteinen tahtotila saavutetaan pääkaupunkiseudun kuntien ja valtionhallinnon kesken.

Metropolialueen erityispiirteet, muutospaineet ja aluerajaukset esiselvitysraportissa

20.05.2013

Kj/6

Selvityshenkilöille annetun toimeksiannon perusteella esiselvityksessä on tarkasteltu metropolialueen erityispiirteitä, kehitysnäkymiä ja hallinnon muutospaineita.

Selvitysraportissa Helsingin asemaa ja merkitystä ei erikseen huomioida. Metropolinäkökulmaa ei myöskään juuri korosteta, vaikka kyse on metropoliselvityksestä. Siten nimenomaan metropolialueen erityisyys ja erityislaatuiset suurkaupunkipiirteet jäävät kuvaamatta ja vaille perusteluita. Kaupunkikehityksen tyypillisen dynamiikka ja erityisesti metropolialueen kaltainen tilanne on jäänyt kiteytymättä ja samalla kasautumiseen liittyviä piirteet, hyödyt ja haitat, ovat jääneet korostamatta. Näitä ovat esimerkiksi tehokkuus ja innovatiivisuus, toisaalta kääntöpuolena segregatio ja yhteiskunnan tukea tarvitsevien suuri määrä.

Metropoliselvitys perää monessa kohdassa yhteistä tahtoa seudun kilpailukyyn ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Resursseja ajatellaan haaskattavan kuntien keskinäisellä kilpailulla. Selvitysraportti ei kuitenkaan juurikaan ota kantaa siihen, millaisella logiikalla yritystoiminta valitsee sijoittumispaikkansa kaupunkien välillä tai kaupunkialueiden sisällä. Kytkös kansainväliseen taloudelliseen menestykseen on varsin ohut ja esimerkiksi Helsingin ja Tallinnan läheinen kytkös jää piiloon. Helsingin metropolialue muodostaa käytännössä Tallinnan kaupungin ja seudun kanssa jo valtakunnan rajat ylittävän liiketoiminta- ja työssäkäyntialueen moninaisine kilpailukykyvaikutuksineen.

Seudun sisäistä työpaikkakehitystä tarkasteltaessa joitakin täydentäviä näkökulmia olisi myös syytä tuoda esille. On huomattava, että työpaikkojen sijoittumislogiikka on aika omalakinen verrattuna siihen, mitä toisaalta suunnittelun näkökulmasta ehkä toivotaan. Esimerkiksi kehyskuntien toiveet työpaikkakehityksestä ovat todennäköisesti ylimitoitettuja. Runtas kaavoitettu ja käyttämätön toimitilatonttivaranto on tästä yksi indikaattori. Työpaikkakeskittymät ovat yleensä ja enenevässä määrin suhteellisen suuria.

Metropoliselvitys viittaa useissa kohdissa tarpeeseen edistää kohtuuhintaista asuntotuotantoa seudulla. Esille nousee sekä määrällinen tarve että kohtuuhintaisen asumisen tasapainoinen alueellinen sijoittuminen. Asuntojen kalleus nähdään keskeisenä seudun kasvua rajoittavana tekijänä. Kohtuuhintaisella asuntotuotannolla viitataan ARA -asuntoihin.

Huoli asuntotuotannon riittämättömyydestä ja asumiskustannuksista on aiheellinen. Selvityksen näkökulma on kapea-alainen. Asuntotuotannon kalleus on laajempi ongelma. ARA -tuotanto ei sinällään ole kuin osa

koko asuntotuotannosta. ARA -tuotannon riittämättömyyttä jopa merkittävämpi ongelma on siinä, miten asuntotuotanto ylipäätään saadaan tehokkaaksi (rakennuskustannukset) ja miten ylipäätään saadaan avattua riittävästi alueita asuntorakentamiselle. Infrastruktuurin rahoittamiskustannukset ovat kaikissa tapauksissa ongelma ja rakentamisen panosmarkkinoiden pullonkaulat koskevat kaikkea rakentamista, ei vain ARA -tuotantoa. ARA -tuotannon erityinen suosiminen, mikäli se olisi mahdollista, voisi vaikuttaa jopa haitallisesti muiden asuntomarkkinaloikojen toimintaedellytyksiin. Uhkana on se, että asuntohintojen noustessa, asumisuraan liittyvät mahdollisuudet siirtyä vuokramarkkinoilta omistusasunto puolelle voivat heikentyä entisestään.

Helsingin ja Vantaan alueille osuvat likimain kaikki pääkaupunkiseudun syrjäytymisnäkökulmasta riskialueina pidettävät asuinalueet. Alueiden luokittelua tehdään Helsingissä neljällä perusolottuvuudella: työttömyys, koulutus (vain perusaste), tulotaso ja vieraskielisten osuus. Näillä ulottuvuuksilla tarkasteltuna, kaikki alimpaan kymmenykseen (kaikilla em. ulottuvuuksilla) sijoittuvat alueet sijoittuvat Helsingin ja Vantaan alueille, vielä vahvalla itä- ja koillispainotuksella. Vuonna 2001 vastaavalla tavalla tarkasteltuna alueita, jotka sijoittuivat kaikilla ulottuvuuksilla alimpaan kymmenykseen, oli viisi. Vuonna 2011 tällaisia alueita oli 14.

Kaupunkiseutu määritellään usein hallinnollisin perustein, käytännössä kuntarajoihin perustuen. Kaupunkiseudun tarkastelut perustuvat yleensä kuntatasoisiin tilastotietoihin, tämä samalla ohjaa kaupunkiseudun alueellista rajausta. Usein rajaukseen kytketään myös toiminnallinen elementti; kaupunkiseudulla viitataan tavallisesti yhtenäiseen työ- ja asuntomarkkina-alueeseen. Tällaiseen ajatteluun perustuen kaupunkiseutu-käsitteellä viitataan keskuskaupungin ja sitä ympäröivän yhtenäisen työssäkäyntialueen muodostamaan alueelliseen kokonaisuuteen.

Helsingin kaupunkiseudulla tarkoitetaan usein 14 kunnan muodostamaa aluekokonaisuutta, mikä perustuu pitkälle kuntien vapaaehtoiseen yhteistyöhön. Työssäkäyntitietoihin perustuen voidaan sanoa, että tällöin puhutaan pääkaupunkiseudun työssäkäynnin ydinalueesta, sillä pääkaupunkiseutua ympäröivien kuntien työssäkäyvästä työvoimasta käytännössä yli puolet työskentelee pääkaupunkiseudulla ja Hyvinkäältäkin neljännes. Esimerkiksi Tilastokeskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen tarkasteluissa Helsingin työssäkäyntialueella tarkoitetaankin huomattavasti 14 kuntaa laajempaa aluekokonaisuutta.

Helsingin seudulla (14 kuntaa) oli vuonna 2010 kaikkiaan noin 705 000 työpaikkaa. Näistä 606 000 (86 %) sijaitsi pääkaupunkiseudun kunnissa ja yli puolet Helsingissä. Seudun työllisestä työvoimasta 84% kävi töissä pääkaupunkiseudulla ja 53% Helsingissä. Seudun tiiviisti rakennetusta asuinalueista peräti 83% sijaitsee pääkaupunkiseudulla ja vain noin 17% kehyskunnissa.

Tuoreimmissa tutkimuksissa arvioidaan, että Helsingin seudun kasvu ja erilaisten liike- ja työpaikkakeskittymien synty tulee jatkumaan keskusta-alueen ulkopuolella. Ainakin tähän saakka kehitys on kuitenkin ollut kaikkein voimakkainta pääkaupunkiseudun alueella. Valtaosa, myös laajempi työssäkäyntialue huomioiden, kaupunkiseudun asukkaista ja toiminnoista keskittyy edelleen pääkaupunkiseudun kuntien rajaamalle alueelle. Pääkaupunkiseutu näyttäytyy entistä yhtenäisempänä kaupunkikokonaisuutena.

OECD:n ja EU:n piirissä on kehitetty uutta kansainvälisiin vertailuihin soveltuvaa kaupunkimääritelmää. Tämäkin rajaus on viime kädessä kuntarajaperusteinen, mutta rajaus perustuu kuntarajoista riippumattomaan yhtenäiseen asutusrakenteeseen. Kaupungilla tarkoitetaan hallinnollista aluetta, joka pitää sisällään yhtenäisen ja tiiviin, vähintään 50 000 asukkaan, asutuskeskittymän, ja jossa lisäksi valtaosa kaupunkiin lukeutuvan alueen asukkaista asuu tällä tiiviin asutuksen alueella. Tiiviiksi asutusrakenteeksi, kaupunkikeskukseksi, luetaan 50 000 asukkaan aluekokonaisuus, joka muodostuu yhteen liittyvistä ja vähintään 1 500 asukkaasta sisältävistä 1x1 km:n ruutualueista. Helsingin seudulta voidaan erottaa yksi määritelmän mukainen kaupunkikeskus, joka ulottuu Helsingin, Espoon ja Vantaan alueille.

Helsingin seudun kuntien aloitteet ja näkemykset

Metropoliselvitys sisältää erilaisia vaihtoehtoja kuntarakenteen uudistamiseksi Helsingin seudulla. Näiden ohella seudun kunnat ovat itse aktivoituneet ja tehneet ehdotuksia uusista rakenteista.

Kehyskuntien johtajien 26.3.2013 esittämä laaja kuntaliitosselvitys on myönteinen merkki siitä, että metropolialueella ollaan valmiita käymään työhön käsiksi. Kannanoton mukaan esiselvityksen vaihtoehto 1 suurkunnat ja sopimusyhteistyö, olisi kehyskunnille mieluisampi vaihtoehto kuin selvityshenkilöiden suosittelema vahvan metropolihallinnon ja useiden kuntien malli. Suurkuntamalli turvaisi kehyskuntien johdon mielestä palveluita koskevan päätöksenteon säilymisen lähellä kuntalaista. Metropoliratkaisua tarvittaisiin edelleen maankäytön, asuntotuotannon ja liikenteen kehittämiseksi sekä segregaaation ehkäisemiseksi, mutta ratkaisun avaimet olisivat vahvemmin kunnilla.

20.05.2013

Kj/6

KUUMA-kuntien johdon esittämässä kuntajakoratkaisussa esiselvityksestä poiketen Sipoo liittyisi KUUMA-kuntien joukkoon ja Vihti sekä Kirkkonummi hakeutuisivat yhteen Espoon kanssa.

Tämän perusteella näyttää siltä, että Espoon ympärille voisi syntyä suhteellisen vauraiden kuntien ryhmä ja toisaalta pääosa KUUMA-kunnista voisi olla halukkaita muodostamaan uuden kunnan, josta tulisi Suomen kolmanneksi suurin kunta. Tällaisen kehityksen toteutuessa Helsinki ja Vantaa jäisivät ulkopuolelle. Seudullista sosioekonomisen eriytymiskehityksen näkökulmasta tilanne muodostuu tällöin entistä vaikeammaksi.

Lausueessaan valtiovarainministeriölle 4.3.2013 kuntarakennelakiluonnoksesta Helsingin kaupunginhallitus totesi, että "Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen muodostavat pääkaupunkiseudun tiiviin toiminnallisen aluekokonaisuuden kaikilla keskeisillä kriteereillä ja muuttujilla. Tästä näkökulmasta selvityksen tulisi kattaa ainakin pääkaupunkiseudun kuntien liitos." Lopullisen kannan ottaminen liitosselvitysalueeseen nähtiin kuitenkin tarpeelliseksi jättää odottamaan tarkempaa tietoa metropoliratkaisun etenemisestä.

Kaupunginhallitus pitää edelleen edellä esitetyn perusteella pääkaupunkiseudun kunnista muodostettavaa kuntajakoselvitysalueita vaikuttavimpana ja parhaimpana vaihtoehtona edetä. Kuntoliitosselvitykseen voivat liittyä myös Kirkkonummi ja Sipoo niiden omien päätösten perusteella.

Mikäli Espoo, Kirkkonummi ja Vihti käynnistävät yhdistymisselvityksen kehyskuntien ehdotuksen mukaan, Helsinki on halukas ottamaan osaa siihen. Myös Vantaa, Kauniainen ja Sipoo liittyisivät samaan kokonaisuuteen luontevasti.

Kauniaisen, Kirkkonummen ja Sipoon mukana olo eteläisen suurkunnan liitosselvityksessä tekisi mahdolliseksi arvioida ja kehittää ruotsinkielisiä palveluja uudelta pohjalta.

Helsingin näkemys selvityshenkilöiden ehdotuksiin

Selvityshenkilöiden esiselvityksessä hahmottelemat vaihtoehdot ja suositus eivät kaupunginhallituksen mielestä toteuta kaikkia hankkeelle asetettuja tavoitteita sellaisenaan.

Selvitysraportissa esitetyistä vaihtoehdoista tapahtuvaan jatkovalmisteluun Helsinki olisi valmis osallistumaan lähinnä mallin 1, suurkunnat ja sopimusyhteistyö, pohjalta.

Selvityksen vaihtoehdossa 1 metropolin eteläiseen suurkuntaan on esitetty liittyväksi pääkaupunkiseudun kaupungit, Sipoo, Kirkkonummi ja Vihti. Muut Helsingin seudun vapaaehtoiseen yhteistyöhön osaa ottaneet seitsemän kuntaa muodostaisivat yhdistymällä toisen suurista kunnista.

Kahden suurkunnan vaihtoehdossa kuntien kesken sovittavaksi jää rajallinen määrä metropolitasoisia yhteisiä asioita, joita varten on tarpeetonta perustaa erillistä vaaleilla valittua valtuustoa ja sen alaista hallintoa veronkanto-oikeuksineen.

Suurkunnat olisivat riittävän vahvoja huolehtimaan kaikista kunnallishallinnolle säädetyistä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutehtävistä itsenäisesti. Jatkossa SOTE-piirit voisivat muodostua uusien suurkuntien mukaan. Tältä osin kaupunginhallitus viittaa aiemmin valtionvarainministeriölle antamaansa kuntarakennelakilausuntoon. HYKS-alue tulee säilyttää sitä pilkkomatta. Palveluiden rahoitus olisi kuitenkin uudelleenorganisoinnin tarpeessa. Kaupunginhallitus on ottanut kantaa viimeksi 18.3.2013 sosiaali- ja terveysministeriölle antamassaan lausunnossa terveydenhuollon yksikanavaisen rahoitusjärjestelyn puolesta. Lisäksi valtion tulee kattaa EVO-rahoituksella täysimääräisesti opetus- ja tutkimustoiminnan kustannukset.

Yhdyskuntarakenteen ohjaus ja kaavoitus ovat vahvasti esillä esiselvityksessä. Kaavoitusta on jopa ylikorostettu keinona saada aikaan kestävä kehitys mukaisia muutoksia seudulla. Kaavoitus luo oikeuksia tai sillä voidaan rajoittaa rakentamisen epäsuotuisaa leviämistä niin haluttaessa, mutta kaavoitus ei ole riittävä työkalu dynaamiseen yhdyskuntakehitykseen yksinään. Asumisen, maankäytön ja liikenteen suurista linjoista on nytkin päästy yhteisiin näkemyksiin aiesopimuksessa. Suurkuntavaihtoehdossa olisi se etu, että kaavoitus ja maapolitiikka pysyvät samassa organisaatiossa ja siten tukevat suunnitelmien toteuttamista.

Metropolitasoisten tehtävien hoitaminen suurkuntamallissa keskittyisi MAL-asioiden yhteensovittamiseen. Tällöin voitaisiin tutkia nykyisten kuntayhtymämuotoisten liikenne- ja ympäristöorganisaatioiden laajentumista eri järjestelyin. Vesihuollon ja jätehuollon yhtiöittämismahdollisuudet tulisi selvittää samassa yhteydessä.

Kasvavan maahanmuuttajaväestön työllistymiseen ja koulutuspalveluihin tarvitaan tehokkaampia keinoja. Valtion aluehallinnosta suurkunnille olisi luontevaa siirtää ELY-keskusten työllistämiseen ja muihin työvoima-asioihin liittyvät tehtävät ja palvelut

20.05.2013

Kj/6

sekä vastaavasti maahanmuuttajien työllistämisen-, täydennyskoulutus- ja koulutustehtävät ja palvelut.

Helsinki tulisi osallistumaan merkittävällä panoksella edellä vaihtoehdon 1 pohjalta kehitettävän metropolimallin toteuttamiseen yhteistyössä seudun muiden kuntien kanssa.

Mikäli päätöksenteossa em. suurkuntamalli ei tulisi valituksi toteutuksen pohjaksi, vaan kuntia on kolme, neljä tai useampia, sitä vahvemmin on selvityksen mukaan toimivaltaa ja resursseja siirtymässä perustettavalle metropolialueen kattavalle toimijalle. Samalla olisi välttämätöntä käynnistää järjestelmä alueen sisäisen verotulojen tasauksen aikaansaamiseksi. Usean kunnan mallissa ilman verotulotasausta ei ole keinoja päästä tasapainoiseen kehitykseen metropolin osien välillä kokonaisuuden etua ajatellen.

Mikäli suurkuntamalliin ei uudistuksessa ole edellytyksiä ja kuntakartta säilyy valtaosaltaan muuttumattomana, edellyttää ehdotetun vahvan metropolihallinnon vaihtoehdon jatkovalmistelu huomattavaa selvitystyötä. Valtion olisi toteutettava valtionosuusuudistus metropolialuetta koskien erillisen mallin mukaan. Metropolialueella tulisi löytää tapa tasoittaa meno- ja tulopohjaa ja ohjata rahoitusta koko seudun asukkaita ja elinkeinoelämää palvelevien toimintojen kattamiseen yhteisvastuullisesti. Tässä tapauksessa metropolikaavoituksella tulisi myös olla yhteys toteutukseen ja hankerahoitukseen yli kuntarajojen.

Kaupunginhallitus huomauttaa, että Helsingin seudun liikenne (HSL) ja ympäristöpalvelut (HSY) -kuntayhtymien osalta esiselvitysraportissa ei ole arvioitu niitä koskevia merkittäviä omaisuusjärjestelyjä eikä rahoitus- ja kustannustenjakovaikutuksia. Vesihuolto ja jätehuolto eivät operatiivisina palvelutehtävinä luonteeltaan sovi ehdotettuun metropolihallinnon suunnitteluorganisaatioon.

Kunnan asukkaiden vaikutusmahdollisuudet ja lähidemokratia nousevat haasteellisena kaikissa metropolivaihtoehdoissa, mutta helpointa niitä on organisoida ja kehittää suurkuntamallissa. Alueellisen osallistumisen kehittäminen on jo käynnissä Helsingissä. Alueellisen osallistumisen pilottikokeilusta, valmistelun avoimuuden ja asukasosallistumisen lisäämisestä saatujen kokemusten pohjalta kehitetään edelleen avointa ja osallistavaa kaupunkia ja vahvistetaan edustuksellista demokratiaa. Esiselvityksessä demokratiakysymykset ovat jääneet vähälle huomiolle erityisesti metropolihallinnon osalta.

Esiselvityksen eri ehdotusten henkilöstövaikutukset ovat jääneet vähälle huomiolle ja edellyttävät niin ikään tarkempia arvioita ja selvityksiä kaikissa vaihtoehdoissa.

20.05.2013

Kj/6

Jatkovalmistelu

Kaupunginhallituksen mielestä tulee jatkovalmistelussa kuntauudistuksen eri osauudistukset pyrkiä kokoamaan metropolialueella toimivaksi ratkaisuksi. Tämä edellyttää selkeyttä kuntarakenne-, rahoitus- ja toimivaltakysymyksiin; asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien huomioimista ja itsehallinnon periaatteen toteutumista. Tehottomia hallintorakenteita eikä –tasoja ei tule luoda.

Keskeistä on metropolialueen kokonaisedun näkökulmasta aikaansaada ratkaisu seudun kuntien haitallisen eriytymiskehityksen pysäyttämiseksi alueen sisällä ja alueen kansainvälisen kilpailukyvyyn vahvistamiseksi.

Jatkotyö tulisi käynnistää kuntaliitosselvityksillä. Tarvittaessa tämän tulee tapahtua ministeriön käynnistämänä erityisinä kuntajakoselvityksinä. Helsingin kaupunki on valmis osallistumaan useampaan liitosselvitykseen samanaikaisesti.

Valmisteluaikataulu, joka tähtää uuden kunta- ja seutuhallintorakenteen käynnistymiseen aikaisintaan vuoden 2017 alussa, on haasteellinen myös yksinkertaisimman eli suurkunnat ja sopimusyhteistyö –mallin osalta.

Esittelijä

Valtiovarainministeriö pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa laadituttamastaan metropolialueen esiselvityksestä, jonka loppuraportti on julkaistu 5.3.2013.

Lausunto pyydetään toimittamaan viimeistään 22.5.2013 kello 16:een mennessä sähköpostitse osoitteeseen valtiovarainministerio@vm.fi.

Esiselvityksen tavoitteena oli kartoittaa osana kuntauudistusta ja yhteistyössä alueen kuntien kanssa alueen kuntajakoselvitysalueet sekä vaihtoehtoiset mallit metropolihallinnoksi ja tämän osalta yhteisesti hoidettavat tehtävät, vaihtoehdot päätöksenteon organisoimiseksi sekä tehtävien rahoitusvaihtoehdot.

Selvitystyö on pääasiassa koskenut Helsingin seudun yhteistyöhön osallistuneita 14 kuntaa.

Selvityshenkilöt ehdottavat kolmea seuraavaa vaihtoehtoista mallia, joista kaksi ensimmäistä ovat päävaihtoehtoja.

1. Suurkunnat ja sopimusyhteistyö
2. Vahvat peruskunnat ja vaaleilla valittu metropolihallinto

3. Vahva vaaleilla valittu metropolihallinto ja vaihtoehtoiset kuntarakenteet

Selvityshenkilöt suosittelevat toteutettavaksi mallia 2: Vahvat peruskunnat ja vaaleilla valittu metropolihallinto.

Ministeriö pyytää lausumaan erityisesti seuraavista kysymyksistä niin metropolialueen kokonaisedun kuin lausuntoa antavan tahon näkökulmasta:

1. Selvityshenkilöiden esittämät vaihtoehtoiset mallit kuntajakoselvitysalueiksi ja näihin kytkeytyvät metropolihallinnon mallit 1-3 vaikutuksineen

- Lausunnonantajia pyydetään arvioimaan
  - o mikä tai mitkä vaihtoehtoisista malleista vastaavat metropolialueen erityisiin haasteisiin parhaiten aina 2030-luvulle saakka
  - o mikä tai mitkä vaihtoehtoisista malleista olisivat tarkoituksenmukaisia toteuttaa metropolialueen kokonaisedun näkökulmasta
- Lausunnonantajia, erityisesti kuntia, pyydetään arvioimaan
  - o vaihtoehtoisissa malleissa (1-3) esitetyt ehdotukset kuntajakoselvitysalueiksi, jotka lausuntoa antavaa kuntaa koskevat
  - o vaihtoehtoisissa malleissa (1-3) esitetyt metropolihallinnon mallit sekä näiden osalta erityisesti 1) eri malleissa esitetyt metropolihallinnon tehtävät, 2) eri malleissa esitetyt päätöksenteon järjestämisen vaihtoehdot sekä 3) eri malleissa esitetyt rahoitusvaihtoehdot
  - o lausunnoissa toivotaan tarkasteltavan esitettyjen kuntajakoselvitysalueiden sekä eri metropolihallintomallien mahdollisuuksia ja riskejä, etuja ja haittoja sekä vaikutuksia
  - o esitetyt ehdotukset osakuntaliitoksiksi. Tätä arviota pyydetään erityisesti kunnilta niiden osaliitosesitysten osalta, jotka kuntaa koskevat.

2. Selvityshenkilöiden ehdotuksiin liittyvät aluerajaukset

- Lausunnonantajia pyydetään arvioimaan vaihtoehtoisia malleja (1-3) metropolialuetta koskevan aluerajauksen ja sen tarkoituksenmukaisuuden osalta.

3. Selvityshenkilöiden esittämien vaihtoehtoisten mallien toteutus ja jatkovalmistelu

- Erityisesti kuntia pyydetään lausumaan minkä vaihtoehtoisen mallin (1-3) jatkovalmisteluun ja toimeenpanoon kunta olisi valmis osallistumaan.
- Mikäli lausuntoa antava kunta ei näe mahdolliseksi jatkovalmistelua esitettyjen mallien (1-3) osalta, kuntaa pyydetään perustelevaan näkemyksensä sekä esittämään, minkä kuntien kanssa kunta voisi toteuttaa kuntajakoselvityksen
- esittämään näkemys ja perustelut sellaisesta metropolihallinnon mallista, jonka jatkovalmisteluun ja toimeenpanoon kunta olisi valmis osallistumaan.

Lisäksi lausunnonantajia, erityisesti kuntia, pyydetään lausumaan

- olisiko kunta valmis selvittämään yhdessä muiden kuntien kanssa omalla kustannuksellaan liitoksen toteuttamista vai olisiko kunta valmis osallistumaan ministeriön käynnistämään ja kustantamaan erityiseen kuntajakoselvitykseen
- missä aikataulussa metropolihallintoa koskeva jatkovalmistelu tulisi tehdä ja mistä ajankohdasta lukien mahdollinen metropolihallinto voisi aloittaa toimintansa

4. Lausunnonantajan esille ottamat muut kysymykset ja asiat

- Muut kysymykset ja asiat

Lausuntopyynnössä muistutetaan vielä, että metropolialueen esiselvityksen rinnalla valmistellaan mm. sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta sekä valtiosuusuudistusta. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamista erä-alueittain arvioivien selvittäjien ehdotukset on julkistettu 19.3.2013. Selvityshenkilö Arno Miettisen alustavat ehdotukset valtiosuusujärjestelmän uudistamisesta sisältyvät 12.2.2013 julkistettuun muistioon, joka löytyy valtiovarainministeriön internetsivuilta.

Kaupunginvaltuuston asiassa käymästä lähetekeskustelusta 24.4.2013 laadittu pöytäkirja (tarkastamaton) on liitteenä.

Lausuntoehdotus on valmisteltu keskushallinnon virastojen ja tietokeskuksen yhteistyönä.

Henkilöstötoimikunta on käsitellyt asiaa 6.5.2013 ja antanut lausuntonsa.

Esittelijä

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

20.05.2013

Kj/6

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 VMn lausuntopyyntö metropolialueen esiselvityksestä
- 2 Metropolialueen esiselvitys, loppuraportti
- 3 Kaupunginvaltuuston keskustelupöytäkirja 24.4.2013 (tarkastamaton)
- 4 Henkilöstötoimikunnan lausunto - Metropoliselvitys

Otteet

Ote
Valtiovarainministerö

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.05.2013 § 557

Pöydälle 06.05.2013

HEL 2013-003601 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 20.5.2013 saakka.

15.04.2013 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 24.04.2013 § 135

HEL 2013-003601 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti käydä asiassa lähetekeskustelun jatkovalmistelun pohjaksi.

Käsittely

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

20.05.2013

Kj/6

24.04.2013 Ehdotuksen mukaan

Kun asiassa oli käyty keskustelua, puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty kannatettu ehdotus, jonka hyväksyminen olisi merkinnyt asian käsittelyn keskeyttämistä, minkä vuoksi puheenjohtaja kehotti seuraavia puhujia rajoittamaan puheenvuoronsa kysymykseen asian palauttamisesta kaupunginhallitukselle. Samalla oli tehtävä mahdolliset muut palautusehdotukset tämän keskustelun aikana.

Julistettuaan keskustelun asian palauttamisesta päättyneeksi puheenjohtaja esitti selontekona, että keskustelun kuluessa oli valtuutettu Yrjö Hakanen valtuutettu Sami Muttilaisen kannattamana ehdottanut, että kaupunginvaltuusto päättäisi palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että lausunnosta metropolialueen esiselvitykseen päättää valtuusto ja sitä ennen kuullaan asukkaita.

Selonteko myönnettiin oikeaksi.

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken haluaa jatkaa asian käsittelyä, äänestää jaa; jos ei voittaa, on valtuutettu Yrjö Hakasen palautusehdotus hyväksytty.

22 äänestys

JAA-ehdotus: Jatko

Ei-ehdotus: Valtuusto palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi niin, että lausunnosta metropolialueen esiselvitykseen päättää valtuusto ja sitä ennen kuullaan asukkaita.

Jaa-äännet: 61

Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Heidi Hautala, Fatbardhe Hetemaj, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Päivi Lipponen, Jape Lovén, Pekka Majuri, Elina Moisio, Seija Muurinen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Anniina Palm, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Wille Rydman, Aura Salla, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Sanna Vesikansa

20.05.2013

Kj/6

Ei-äännet: 14

Yrjö Hakanen, Jussi Halla-aho, Rene Hursti, Nuutti Hyttinen, Seppo Kanerva, Helena Kantola, Dan Koivulaakso, Eija Loukoila, Sami Muttilainen, Tom Packalén, Pekka Saarnio, Pertti Villo, Anna Vuorjoki, Belle Selene Xia

Tyhjä: 3

Zahra Abdulla, Silvia Modig, Björn Månsson

Poissa: 7

Paavo Arhinmäki, Eero Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Nasima Razmyar, Osmo Soininvaara, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren

Kaupunginvaltuusto oli päättänyt jatkaa asian käsittelyä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi